

dannelse, Præliminaristerne og ogsaa Studenterne, have faaet, rigeligt vejer op imod den, de faa i første Klasse; men de ere ikke afstaarne fra at komme i anden Klasse, de have kun ikke Ret dertil.

Med Hensyn til Forandringerne i § 6 kan jeg henholde mig til, hvad der allerede er udtalt ogsaa af den højtærede Minister, at den praktiske Prøve er bedre ordnet. — Slutningsbestemmelsen i § 7 sætter jeg nogen Pris paa. Ikke saaledes at jeg tror, at den vil blive meget anvendt — det tror jeg ikke, det vil i alt Fald kun ske i korte Tidsrum, og naar særegne Forhold eksistere. Jeg vil haabe, der ikke skal være noget i Vejen for, at de forskellige Privatseminarier med forskellige Retninger, forskellige Individualitet, kunne blive godkendte — det vilde de jo blive, naar de i øvrigt opfyldte Betingelserne — og at derved de forskellige Retninger, navnlig religiøse og andre, kunne faa Lejlighed til at udfolde sig. Men jeg mener, det er godt, at denne Ventil staar aaben, at dersom der er en eller anden Retning, som ikke kan finde sig tilfreds ved at gaa ind under de Vilkaar, som sættes af Statsmyndighederne, at de faa have Lov til at ordne sig noget mere frit, end at de naturligtvis maa iagttage visse Grundregler. Bestemmelsen stammer da vist ogsaa nærmest fra den højtærede Ministers Forgænger, det er Folketingsmanden for Storeheddinge (S. Scavenius), der har lagt særlig Vægt paa den.

Hvad Forandringerne ved Tilskuddene angaar, betragter jeg dem ubetinget som Forbedringer. De 60,000 Kr. til de fattige Elever bleve allerede i sin Tid opstillede af Mindretallet her. Man kræver jo nu meget mere af Seminaristerne, man kræver en regelret Uddannelse — som er nødvendig, det indrømmer jeg — men saa maa man ogsaa hjælpe dem til at faa en saadan Uddannelse ved ikke at gøre dem det umuligt i økonomisk Henseende at gaa den Vej; for som Lønningsforholdene ere og vistnok i lang Tid ville være i Almuestolen, kan man ikke vente nogen Tilgang fra de mere velstaaende Klasser.

Naar den ærede næstsidste Taler (Bjerre) talte om Forbedring af Lærerlønningerne, antager jeg, han sigtede til Almuestolelærerne; thi det forekommer mig, at for Seminarielærernes Vedkommende er der egentlig ingen Grund til at kræve mere Lønning. Deres Lønning have vi jo fornylig forbedret, og den er ret anstændig. — Tilskuddet, der gives til Fritseminarierne, er ganske vist forhøjet til 3,200 Kr., men det er ogsaa paa Betingelse af, at de selv ofre mere. Jeg tror, det vil være rent und-

tagelsesvis, at et Fritseminarium vil være i Stand til at kunne give Lærerlønninger til Beløb 9,600 Kr., og først saa kan det jo faa de 3,200 Kr. Hvorledes skulle de egentlig blive i Stand til det? Jeg antager, at det største Elevental, de ville faa, vil være noget som 60—70 Elever. Saa de faa 100 Kr. af hver Elev, bliver det en 6—7000 Kr.; men saa bliver der ikke Raad til saa store Lønninger. De skulle jo ogsaa vedligeholde deres Materiel og Bygninger og have desforuden en Del Omkostninger, saa det er vist ikke muligt. Skal Børnestolen ved et Privatseminarium virkelig være tilfredsstillende, kunne de jo ikke have mindre end 2 Lærere og 1 Lærerinde eller Bogelærer. Det vil kræve Lønninger til Beløb af omtrent 3,000 Kr. mindst. Man kan sige sig selv, at et Tilskud fra Statskassen af omtrent 1,200 Kr. er det mindste, det nogenlunde kan taale at være. Skal det være en Kommuneskole, maa Kommunen selvfølgelig fordrø et Tilskud for at kunne indrette sit Skolevæsen med Seminarieundervisningen for Dje. Skal det derimod være en privat Skole, kan der vel faas noget Tilskud fra Kommunen, men langt fra, hvad der behøves.

Det kan altsaa ikke nægtes, at hvis Fritseminariene skulle indrette sig, som her forlanges, skulle de selv virkelig være dygtige og energiske, da det ellers bliver umuligt for dem overhovedet at kunne bestaa. Det finansielle Offer, dette Forslag medfører, kan ikke nøjagtigt indregnes, for man ved ikke, hvor mange Fritseminarier der bliver. Men gaa vi ud fra, at der bliver 4, og at de faa Maksimum, vil det finansielle Offer være noget som en 67—68,000 Kr.; men de ere efter min Mening overmaade vel anvendte. Anarkiet fra 1867 paa dette Omraade ophører, og i Stedet for faa vi nu en pædagogisk regelmæssig Uddannelse. Men lad mig, inden jeg slutter, tilføje: Lad os nu ikke falde til den anden Yderlighed og hænge os altsor meget i Metodik; thi jeg erkender, at den Beskrivelse, som vi have faaet fra Finland og Sverige fra den Rejsekomite, som Ministeren har haft ude for at undersøge disse Forhold, er ikke videre tiltalende, skønt den er givet i Søndagsbelysning. En saadan Metodik i Seminarieundervisning, som der skildres, vil jeg aldrig se gennemført ved vore Seminarier. Jeg synes virkelig, at Metodikken der bliver saa stærk, at baade Mand og Realitet ere ved at forsvinde paa Grund af Metodik, saaledes ser det ud for mine Dje. Hvis vi ikke vogte os derfor, ville vi faa et Tilbageslag, ligesom vi fik i 1867 mod en tidligere